

SOSIALISMI.

Kirjoittanut

A. F. Tanner.

NEW YORKISSA,
Suomalaisen Työväen Sanomalehti Kustannusyh-
tiön kirjapainossa 1900.

Alkulause.

Sosialismista on Amerikan suomalaisten keskuuteen levinnyt mitä hullunkurisempia käsityksiä. Suurinna syynä tähän on, ettei ole ollut saatavissa täällä suomalaista kirjallisuutta tästä aineesta. Kotimaassa löytyy tosin suomennos verrattomasta englantilaisesta teoksesta „Merrie England”, vaan tämä ei ole tänne mainittavasti tietänsä löytänyt.

Oikeastaan pitäisi semmoisten kirjojen, joita toivotaan leviävän joka kotiin, olla pikkukirjasia. Kun tämmöistä kirjasta ei suomeksi löydy, olen laatinut tämän kyhäykseni ensimmäiseen hätään, toivossa että tämä edes hiemankin saisi kansalaisia ajattelemaan vakavasti aatteesta, joka miljoonien vakaumusten mukaan on ainoa varma ihmiskunnan pelastus.

New Yorkissa, 13 p. heinäk. 1900.

A. F. Tanner.

I LUKU.

PUUTETTA JA KURJUUTTA.

Jokainen joka hiemankin on katsellut ympärilleen, on nähnyt ja näkee, että tavallinen ruumiillinen toimeentulo lukuisille ihmisille ei ole mikään leikin asia. Vaikka emme nyt ottaisikaan lukuun sitä hätää elämisestä, minkä katovuodet aikaansaavat, niin on kovin synkkä jo sekin kuva, jonka tavallisissakin oloissa todellisuudesta saa. Aina kylläisyydessä eläjän on ehkä vaikeata nähdä todellisuuteen asti, ja useimmat puutteenalaiset ujoastelevat tilaansa, koetellen sitä peitellä. Parempiosaiset jäävät siten useinkin hädästä tietämättömiksi ja suuri osa kurjuutta on pintapuoliselta katselijalta peitossa. Kukapa muuten välittää ruveta tutkimaan puutteenalaisten oloja, kuka siitä maksaa, ja ilman maksua ei tähän maailman aikaan ole totuttu mitään tekemään. Tottumus ja yleinen käsitys, että kurjuus tulee ylhäältä syntisyyden rangaistukseksi, joten sitä nurkumatta on kannettava ovat myöskin osaltaan estäneet surkeuden räikeämmin silmiin pistämästä ja korvia särkemästä. Todellinen tila on siis paljon synkempi ja jää tunnetuksi tulematta muille kuin itsilleen kärsiville.

Nälkä on hätyyttänyt ja vielä tänäkin päivänä piinaa uskomattomasti. On sanottu, että yksin New Yorkin kaupungissa kuolee suoraan nälkään vuosittain tuhatmääriä. Useimmat henkilöt niistä, joita olen tiedustellut, ovat kertoneet omista suolivyön tiukentamisistaan. Jo se on sydäntä särkevää! **Ja täytyy kuolla nälkään kaiken yllellisyyden keskellä! Kuinka paljon köyhälistön pienokaisia, hentoja naisia ja vanhoja kitunee riittämättömän ja kehnon ravinnon seurauksista!**

Jos jo ruoankin suhteen löytyy paljon kurjuutta, niin se ei vielä ole mitään asuntoihin verraten. Nähdessäni Massachusettsissa italialaisten parin yardin korkuisia laudoista kokoon lyötyjä kojuja, luulin jo nähneeni surkeinta sillä alalla, vaan semmoisia on vielä pidettävä verrattain parempina niitä kurjia, likaisia, pahanhajuisia ja pimeitä luolia, joita kymmenet tuhannet tääliä rikkaudestaan kuulussa maailman kaupungissa kotinaan käyttävät. Valo ja raitis ilma jo ovat liika yllellisyys näille poloisille.

Tuhansilla ja taas tuhansilla on jonkinlaisia ryysyjä pukuna, niitä kaduilla liikkuaessaan saa nähdä tuhka tiheään. Jos näkisitte heidän paitojaan, alushousujaan, sukkiaan taikka useammin niiden kaikkien puutetta, niin varmasti nousisi teidän ihmisyytunteenne kapinaan. Minkälaisia te luulette olevan heidän matrassinsa, lakanansa, tyylynensä, peitteensä, pyyheliinansa, nenäliinansa, pöytäliinansa, lasten vaatteet? Pelkkää puutetta ja kurjuutta.

Kaiken lisäksi vaivaavat puutteenalaisia taudit enemmän kuin muita ihmisiä. Miten kuvailemat-
tomasti saavat he silloin kärsiä, sitä te tuskin voitte aavistaa. Kehnoa on hoito, jos sitä osiksikin saavat. Useimmin ei heistä kukaan välitä, saavat kestää tai kaatua, kuolevaisuusprosentti onkin tässä ryhmässä kauhean korkea.

Ruumiillisen kurjuuden lisäksi on vielä henkistä saastaa. Rikokset ja paheet pääsevät rehoittamaan estelemättä. Näpistelyjä, varkauksia, murhia, juoppoutta, siveettömyyttä, petosta, valheellisuutta, laiskuutta, huolimattomuutta oikein lainehtii näiden kurjien kesken. Melkein kaikki se hyvä ja jalo, joka aateloii ihmistä, näyttää heistä kadonneen jäljettämiin. Olemme tekemisissä ihmiskunnan likakaivon kanssa.

Värisyttävältä tuntuvat teistä ehkä jo kuvaukseni ja kuitenkin olen vielä vaan päällisin puolin ja ylimalkaisesti kurjain tilaa teille esittänyt. Epäilettekö minun liijoitelleeni, nähkää silloin se vaiwa, että kurkistelette sisään kaupunkien huononomprien osien asuntoihin ja hieman pidätte silmällä, mitä siellä tapahtuu.

Tuhannet ja monet tuhannet joutuvat kuvattuihin surkeisiin kohtaloihin. Ja ne kaikki ovat ihmisiä, joiden elämä olisi tullut oilla onnellinen ihmiselämä. Ne ovat ihmisveljiä, joiden onni tulee olla meille yhtä kallis, kuin omammekin. Jos teillä on sydäntä, täytyy teidän seisahtua kysymään, voisinko tehdä jotain kurjuuden poistamiseksi. Teidän omatuntonne elköön antako teille ennen rauhaa, kuin olette tämän kysymyksen tyydyttävästi ratkaissut.

Mikä on synnä puutteeseen ja kurjuuteen?

Eikö maa voi kasvaa uiin paljon viljaa että runsaasti kaikille riittäisi? Oikein hyvin monta kertaa suuremmalle ihmisjoukolle. Eikö sitte löydy tekijöitä tarpeeksi? Jo toki; työttömiähän on melkein aina huokailemassa ja valittamassa työnpuutetta. Ja puuttuisiko sitte valmista tavaraa? Vieläkös mitä. Suuret makasiinit ja tavara-aitat ovat tungokseen asti täynnä syötävää ja pidettävää ja myyjät tuskailevat kun ei enempää saa tavaraa menemään, samalla kun nälkäiset, repaleiset ja

tarvitsevat voihtavat puutteesta. Aurinko lähettää kyllin valoa, vaan silti täytyy pimeässä asua, on mittaamattomasti raitista ilmaa, vaan täytyy köyhän niellä löyhkää. Suuret komeat kivimuurit autioina odottavat asukkaita; tuhansien täytyy elämänsä viettää maanalaisissa zellariholveissa. Paitamakasiinit on täynnä paitoja, housuja, sukia, vaan silti täytyy ilman niitä olla tai niiden riekaleita päällensä kannella. Terveen työhön pystyvän ja työhaluisen miehen täytyy nähdä nälkää, kun ei saa työtä. Hän tahtoisii tuottaa ihmistarpeita enemmänkin kuin mitä hän tarvitsee, vaan hän ei saa, hänen täytyy kärsiä puutetta.

Puutteeseen ja hätään ei ole syynä se, ettei olisi riittävästi tavaraa tai ettei nykyisillä keinoilla ja voimilla voitaisii riittävästi valmistaa. Ainoa tosi syynä on, että puuttuu järjestystä tuotannossa ja ja'annossa.

Siveelliseen kurjuuteen on syynä henkisen hoidon ja henkisen ravinnon puute, joka suurimmaksi osaksi johtuu ruumiillisesta puutteesta.

Tuunettuamme tosi syyt epäkohtiin, on parannuskeinokin löydetty: on saatava aikaan oikea järjestys ihmisten toimintoihin.

Ennen kuin ryhdymme sen tutkimiseen, otamme ensin katsellaksemme seuraavassa luvussa tavalisten ihmisten elämää

II LUKU.

UUDEMPI KÄSITYS IHMISELÄMÄSTÄ JA NYKYINEN TAVALLINEN ELÄMÄ.

Edellisessä luvussa osoitimme, että löytyy kurjuutta, johon täytyy jokaisen ihmissydäntä kantavan heittää huomionsa. Tahdon nyt näyttää että lähes kaikkien ihmisten tila on paljon huonompi ja alempana kuin mitä se voisi olla niillä voimilla ja ihmisominaisuuksilla, joita ihmiset nykyisin omistavat. Tuonnempana esitän keinon, jolla puute ja hätä ynnä edistystila olisivat varmasti autettavissa.

Minkälainen on nykyisin ihmiskuunan enemmistön elämä? Paljasta kamppailua olemassa olostakin pikkupuutteiden kanssa, alituisen raatamisen ohella, josta ei valoisampaa ole toivossa koskaan tässä elämässä. Saat kuluttaa aikasi, menettää voimasi ja väsyttää ruumiisi juhdan tavalla aamusta iltaan. Aloita seuraavana päivänä samalla tavalla ja niin jatka ikäsi loppuun. Sanokaa minulle, mikä viehätys on moisella ihmiselämällä. Onko edes moineen ihmiselämäksi kutsuttavakaan?

Työ, jota teet, on konemaista, useimmissa tapauksissa huomaat, että kone olisi voinut sen hyvin suorittaa ja nyt sinun täytyy uhrata ainoa elämä-

si, ollaksesi virkaa toimittava kone! Et usein lisäksi näe, että siitä työstä, johon ikäsi panet, olisi juuri kellekään hyötyä, teet sitä vaan palkan tähden. Monesti on työ rasittavaa, likaista, pahaista jopa epäterveellistäkin ja oivallat kyllä, että koko työ ei ole ollenkaan välttämätöntä suorittaa, tai ainakin voisi siitä vastenmielisyydet poistaa, mutta sinun täytyy kärsiä kaikki ja uhrata vielä henkesi asialle, jonka hyödystä sinulla ei ole mitään käsitystä. Voiko asiain näin ollen työlläsi olla mitään viehätystä sinuun, puhumattakaan että sinulla olisi mitään innostusta siihen. Semmoinen elämä on verrattava linnatyöhön, sanon minä.

Surullisempaa on että vielä tämmöistäkin työtä on hakemalla haettava, eipä aina saakaan, jolloin puute ja hätä uhkaa oven edessä. Jos sattuu sairastumaan tai onnettomuus vähentää tai vie työkyvyn, niin häpeällinen kerjuu ja armoilla olo on edessä.

Palkan edestä täytyy työmiehen uhrata ihmiselämänsä. Se palkka täytyy olla suuri, josta elämänsä antaa. Katsokaamme. Hän saa siitä kolme kertaa päivässä täyttää mahansa jotenkin herkuttomalla ruoalla; kantaa viikon likaisia ja repaleisia työrytkiä päällensä ja seitsemäntenä päivänä näyttäytyä halvoissa pyhävaatteissa; asua huoneissa, joissa valoa ja ilmaa on niukalti ja lähes kaikki mukavuudet puuttuvat, taiteesta ei ole jälkeäkään; sairauden ja avuttomuuden aikana saa surkean puutteellisen hoidon jos sitäkään; virkistystä ja huveja saa nauttia sen minkä kapakat, karusellit, posetiivit, tanssit, komediantit ja kaikenmoiset maailman kummitukset ja veijarit tarjoavat.

Jos jo on kituliasta se ruumiillinenkin elämä, minkä työmies saa palkakseen elinaikaisesta juh-dantyöstään, niin henkisen elämän mahdollisuutta tuskin löytyy ollenkaan. Ei tahdo saada edes tilai-

sutta omistamaan kaikkein ensimmäisiä alkeita tiedosta, ajatuskyky pysyy kasvatuksen puutteesta alhaisena, niin että ylempiä tavallisia jokapäiväisiä pikkutuuomia ei voi yrittääkään: ihanteellisen tunne on hienontamatta, niin että kaunis, tosi, oikea ja hyvä jää sielua sulostuttamatta. Ihmisarvoista, vapaita, henkistä elämää ei enemmistölle nykyiset olot suo.

Jokainen asiantuntija tietää, miten verrattoman suuresta arvosta ihmiselle on varhaisempi kasvatust. Tämä nyt kokonaan laiminlyödään korvaamattomaksi vahingoksemme. Nuori sielu, joka on taipuvainen kuin vaha, jää siis sattuman muovailemaksi, jäykistyen semmoisena rosoiseksi kuoreksi, jota jälkeinpäin enää vain suurella vaivalla saa oijotuksi.

Kuinka voisikaan kasvatust olla mahdollinen, kun naisemme ovat itse syrjäytettyjä sivistävän viljelyn vaikutuksesta. Ei voi kukaan antaa, mitä hänellä itsellä ei ole. Kun miehet ovat palkkaorjia, ovat naiset pikkuskareiden oikeita orjattaria. Keittää ruokaa, siivota, pestä astioita ja vaatteita ja hoitaa lapsia siinä nykyaikaisen työvän naisen elämäntehtävä. Tämä kaikki vie häneltä päivät ja öitä lisäksi. Naisen henkinen elämä tehdään siten mahdottomaksi ja siksi he ovat sieluiltaan niin tyhjiä, mieli on vain täydetty pikkumaisilla jokapäiväisyyksillä.

Uudempi käsitys ihmiselämästä.

Kun olot ovat olleet semmoiset, että toimeentulon takia on enemmistö ollut pakotettu raatamaan aamusta iltaan, niin on siitä ihmisille syntynyt vakaumus, että tämän elämän tehtävä on, jos on luotu talonpoikaisihmiseksi, ahkerasti häärtä työn kanssa koko valveilla olo-aikansa. Ruumiillista työntekoa katsotaan hyveeksi ja ainoaksi tehtäväksi viikon kuutena päivänä. Tämän katsantotavan kanssa sopusoinnussa näkeekin, kuinka esim. va-

rakkaan talonkin emäntä toimeliaana polkee rukki-
a, karttaa villoja j. n. e., ei tarpeen vuoksi eikä ai-
na ahneudenkaan tähden, vaan kun hän pitää työt-
tä säädyllisen ihmisen velvollisuutena. Ainoas-
taan herrasväellä on hänen mielestään oikeus olla
työstä vapaana. Ja mihinkäpä hän muuten aikaan-
sa kuluttaisi, postillat ja virsikirjat tulevat lue-
tuiksi sununtaisinkin, jonka päivän Jumala talon-
poikaisille on lukemispäiväksi säättänytkin. Tä-
män suuntainen on se vanha käsitys ihmiselämästä,
jota nyt ruvetaan järkyttämään.

Me väitämme, että ruumiillinen työnteko on or-
juutta ja että siitä semmoisena olisi koetettava
päästä niin vähällä kuin mahdollista. Ainoasti ih-
miselle arvokkaaksi työksi me hyväksymme vain
henkisen työn, tarkoittaen sillä tieteitä ja taiteita.
Samaa mieltä meidän kanssamme on jo ammoisis-
ta ajoista ollut ja käytännössäkkin sen toteuttanut
eräs osa ihmisiä, joita milloin on kutsuttu velloik-
si, milloin herrasväeksi, sivistyneiksi tai yläuo-
kaksi. He ovat miinkuin tuleekin, katsoneet ruu-
miillisen työn horeilla olemista ihmisarvoa a-
lentavaksi, ovat vetäytyneet tieteiden ja taiteiden
palvelukseen, tosin usein valitettavasti nautinnoi-
hin ja laiskotteluihinkin tuhlaten aikaansa. Nämä
veljet ja sisaret ovat, tieteiden ja taiteiden kautta
ylemmiksi kohonneina, saaneet päihänsä, että he
jo alusta pitäen ovat olleet parempia ihmisiä, joil-
la ainoastaan muka on oikeus elää ihmisarvoista
elämää. Sen ruumiillisen työn suorituksesta, joka
ihmisen olemassa oloon tässä tähdessä, maan pääl-
lä, on sidottu, eivät he mitään ole huolehtineet,
vaan ovat jättäneet sen orjalaumalleen, työväelle.
Tähän asti ovat nämä työorjina pidetyt veljet ja
siskot itsekkin uskoneet Jumalan heidät jo alun pi-
tään huonommiksi ihmisiksi, työorjiksi, luoneen.
Nyt alkaa jo se käsitys pahasti horjua, sorretut
heräävät ja vaativat itseään ihmisiksi tunnustetta-

viksi ja semmoisina ihmisoikeudet, s. o. yhtäläisen vapautuksen työstä kuin toisetkin ja yhtäläisen tilaisuuden tieteiden ja taitojen viljelemisessä.

Yhteiskunnallisia uudistuksia vaatiessamme pidämme nyt silmällä periaatteita että ihmisen arvoinen elämä on vaan henkinen elämä ja että kaikki ihmiset ovat veljiä ja sisaria ja semmoisina on niillä yhtäläinen oikeus ihmisarvoiseen elämään.

III Luku.

SOSIALISTINEN TEORIA.

Kaiken puutteen ja hädän poistamiseksi, yltäkylläisen ja hienon toimeentulon takaamiseksi kaikille ja suurimman mahdollisen vapautuksen aineellisesta työstä sekä parhaimman mahdollisen tilaisuuden arvokkaaseen henkiseen elämään saamiseksi jokaiselle on nyt keksitty mainio keino.

Kuten ensimmäisessä luvussa jo mainittiin on aineelliseen ja henkiseen puutteen syyinä se, että ei ole mitään järjestystä tarpeiden tuotannossa eikä veljellisyttä tulosten ja'arrossa.

Kun syy on selvillä, on asia puoleksi autettu: on saatava järjestys aikaan. Tämä voi käydä päinsä ainoastaan sillä tavalla, että valtio ottaa huostaansa sekä tarpeiden hankinnan että niiden jakamisen. Valtion on sitä tarkoitusta varten hallittava kaikki tuotannon ja liikkeen välikappaleet, maat, talot ja sen semmoiset. Valtio ottaa asianomaisten virkamiestensä kautta selvän, mitä ja kuinka paljon tarvitaan. Työhuoneet, koneet ja työkalut ovat valtion, hakemuksen ja valinnan ehkä arvan-kin kautta otetaan tarpeellinen määrä ammattiin kasvatettuja tekijöitä, jotka valitsemainsa esimiesten ja johtokunnan johdolla valmistavat tarpeet. Valmiit tavarat toimittaa valtion liikenneosasto

kulutuspaikkoihinsa, joista oikeutetut kansalaiset saavat ne nautittavikseen.

Kotitoimista olisi siirrettävä ruo'anlaitto astian pesuineen ja vaatteiden peseminen ja silitys ammanteiksi, joista huolehtii valtio kuten muistakin ammanteista.

Jokaisen terveen miespuolen tulisi ottaa yhtäläisesti, yhtäpitkällä työpäivällä, noin 2—3 tuntia vuorokaudessa, suorittaakseen toimia. Työ kestäisi 30 vuotta 23—53 ikävuosien välillä, nauttien kukin paitsi tavallisia pyhä- ja juhlapäiviä vielä vuosittain 50 muuta täydellistä vapaapäivää. Naiset saisivat olla lasten hoidon ja kasvatuksen alalla, niin kuin luonto on heidät määrännytkin.

Jokaisen tytön ja pojan tulisi pakollisesti käydä 10 vuotta 7—17 ikävuosina yleisessä oppilaitoksessa saadakseen alkusivistyksen, jonka tulisi ainakin vastata sitä sivistysmäärää, mikä vaaditaan yliopistoon pääsemiseksi. Sen jälkeen olisi pojan käytävä ammattiopistossa 3 tuntia vuorokausittain 6 vuotta, aikoipa sitte suutariksi tai lääkäriksi. Vakinaisia oppilaita otettaisiin kuhunkin ammattiopistoon niissä suhteissa kuin kutakin ammattia harjoittavia tarvitaan. Oppilaspaidat olisivat haettavia ja valittaisiin sopivilla perusteilla tai arvalla. Jos ei kaikki sopisi, olisi heidän haettava toisiin ammatteihin j. n. e. Ammatin vaihto tehtäisiin halullisille mahdolliseksi siten, että otettaisiin, etkä haluaa ylimääräisiksi oppilaitiksi, joten tulisivat saamaan kaksi ammattikasvatusta. Ammattiopistossa päätettyä, tulisi kukin hakea paikkoja, joihin otettaisiin todistusten mukaan. Ne, joille ei riittäisi paikkoja, tulisivat kuulumaan „yleisiin töihin”, s. o. semmoisiin, joihin ei valmistavaa kasvatusta niin tarvittaisi. Tämä olisi myöskin reservi, josta tarpeen tullen paikkoja täytettäisiin.

Naisten tulisi, yleiskoulun käytyään, alkaa kasvatustodistuksessa ja tehdä sitä 6 vuotta 3 tuntia vuo-

rokausittain, ollen joka toinen vuorokausi käytännöllisessä harjoittelussa äitien luona sen 3 tuntia, jos hänellä itsellään ei ole lapsia. Näin saisivat äidit apua ja helpotusta ja tulisi siitä osallisiksi kaikki äidit sen mukaan kuin heillä on lapsia ja voitaisiin poistaa inhoittava piikajärjestelmä. Jokaisen lapsettoman naisen tulisi auttaa 3 tuntia vuorokausittain äitejä sittekin, kun kasvatuskursi on läpi. Nyt saavat vaan varakkaiden vaimot iapsilleen katsojat, joiden tulee olla orjana ympäri vuorokaudet. Kuinku suloista siis olisi tässäkin suhteessa sosialistinen järjestelmä.

Mikä erinomainen hyöty olisi tästä järjestelmästä kasvavalle sukupolvelle! Voisivat saada kasvatuksen, jommoista meidän polvi tuskin aavistaakaan. Kaikki jalo ja hyvä istutettaisiin lapsiin jo pienenä ja hoidettaisiin pienoisen sielun lahjoja kaikin puolisesti.

Paitsi edellä esitettyjä sivistyslaitoksia löytyisi vielä riittävästi yliopistoja ja taideakademioita, joissa jokainen mies ja nainen saisi yllin kyllin tilaisuutta harjoittaakseen tieteitä ja taiteita, ei kukaan olisi ulos suljettu varattomuuden tähden eikä ajan puutteessa työorjuutuksen takia.

Kun valtio huolehtisi rakennuksistakin, olisi silloin toiset periaatteet talojakin rakentaessa, kuin nykyisillä vuokratkasarmien varustajilla on. Silloin otettaisiin huomioon mukavuudet, terveyssuhteet ja kaunoaisti. Kolkkojen kivimuurikatujen sijasta olisi huviloita puistoinen, taideteoksineen, suihkuineen. Näin ihanan luonnon ympäröimänä sulostuisi itse ihminenkin.

Kullakin olisi oma riittävä huoneustonsa ja huonekalustonsa, joissa olisi taiteellista rakennusta. Olisiko jonkin tarve, niin ei muuta kuin pistäytyä makasiiniin, valita sieltä rikkaasta näytekokoelmasta mikä miellyttää, vieläpä tehdä siihen muutoksia, jos niinkin haluaisi, merkityttää tilauksen-

sa ylös. Sieltä lähetetään tilaus asianomaiseen työhuoneeseen, jossa kohta valmistetaan ja lähetetään suoraan makasiiniin, josta sen siltte tilauskuitilla saa ulos ilman rahatta ja hinnatta. Tavarain jako tapahtuisi kaikki ilman rahan välitystä.

Ruokaaikana tarvitseisi vaan mennä tonttien keskellä sijaitsevaan taiteelliseen ruokasalopkiin ja kutsua eteensä runsaalla ruokalistalla olevia ravitsemia ja maistavia keittotaiteen tuotteita. Ruokaa näet valmistaisivat 6 vuotta keittotaitoa tutkineet taiturit, eikä niinkuin nyt, kuka akka tahansa.

Sairauden kohdatessa ilmoittautuisi vaan lääkäri virastossa, jossa hän tutkittaisiin ja saisi asianomaiset ohjeet tautinsa hoitamiseksi tai toimitettaisiin taudinmukaiseen hoitolaan. Jos jonkun työpäivä jäisi suorittamatta taudin arvelun takia, luettaisiin se pois vapaapäivistä, jos tauti ei ole niin ankara, että se vaatii kliinillistä hoitoa.

Merimiehet saisivat nauttia huojennusta sillä tavalla, että kutakin heidän työvuottaan seuraisi neljä täydellistä vapaavuotta.

Kuten nyt jo näistä muutamista sovellutuksista näkyy, on sosialistinen teoria kaikin puolin helppo panna yhdenmukaisesti käytäntöön. Yhteiskuntaihannetta tuskin voitane ajatellakaan kauniimpaa ja ylevämpää, ja järkevämpää ja käytännöllisempää kuin sosialistinen. Onkin sen vuoksi tapana kutsua sosialistista valtiota „ihannevaltioksi”.

IV Luku.

VASTAVÄITTEITA.

Yksi vastaväite kuulune huudahduksen muodossa: kuinka 2—3 tunnin työpäivällä voisi saada eles tavallisen, saati siltte niin komean toimeentulon kaikki? Tämä käy mahdolliseksi ensiksikin sen kautta että kun nyt on kovin paljon ihmisiä, jotka joko työn puutteesta ovat pakotetut olemaan toi-

metonna pitempiä tai lyhempiä aikoja, tai sitte rahojensa nojalla ovat tekemättä koko ikänään mitään hyödyllistä vieläpä ottavat hyödyllisestä työstä suuren joukon itseään palvelemaan, niin silloin kaikki nämä tulevat auttamaan yhteistä kuormaa. Nykyisen kapitalismijärjestelmän aikana s. o. kun tuotanto ja ja'anto tapahtuu yksityisten varain avulla, tehdään niin tuhottoman paljon turhaa työtä. Esimerkiksi se melkoinen työ, mikä pannaan ilmoituksiin, joita kaupungit ja kaupunkein väliset kentätkin ovat täynnä, tulisi tarpeettomaksi. Eikä silloin tarvittaisi kauppaa-kaupan vieressä lukuisine kauppapalvelijoineen, ei kengille ja vaatteille poltettaisi komeita sähkövaloja, ihmisten itsensä pimeässä ollessa. Kauppasääty ja heidän varustajansa supistuisivat niihin virkamiehiin, joita tarvittaisiin makasiineissa (puhuttu edellisessä luvussa).

Rahaa kun ei käytettäisi, joutuisi pankkiväki auttamaan tositoimissa.

On jo mainittu, että silloin ei ruokaa laittaisi joka perheen emäntä erikseen, vaan tekisivät sitä muutamat sen toimen omistajat useille sadoille. Niin säästyisi paljon vaivaa, ei tarvita niin paljon astioita, ei polttotarpeita eikä monta muuta. Ne ihmiset, jotka nyt ovat kaikellailla konstiloilla eläjiä ja hyödyttömän työn tekijöitä, tulisivat silloin hyödyllisiksi. Työväki lisääntyisi siis kovasti.

Nyt ei myöskään ole ihmisten palvelukseen otettu koneita ja luonnon voimia siinä määrässä kuin voisi. Rahan puutteen tähden täytyy jättää koneet ostamatta ja ihmisten käyttää huokeampia ihmisvoimia. Niin on varsinkin laita maanviljelyksessä siellä missä vielä pikkuviljelystä harjoitetaan. Vielä voisi monellaisia parannuksia paremmin ottaa käytäntöön, kun suurliikettä olisi kaikki. Pitäisi jo nämä riittää osoittamaan, että työpäivän todellakin voi silloin lyhentää pari—kolme—tuntisek-

si ja saada silti paljon enemmän aikaan kuin nyt.

Ihmiset eivät ehkä suostuisi tekemään sitäkään 2—3 tuntia, kuinkas silloin meneteltäisiin? kuulee muistutettavan. Sen vanhan ohjeen mukaan, että joka ei tahdo työtä tehdä, ei hänen syömänkään pidä. Siis pääsy ruokasaliin olkoon sinä päivänä kielletty, se keino kyllä tepsii.

Kun silloin olisi vapaata aikaa, lisääntyisi laiskuus ja paheet kauheassa määrässä, vielä muistutetaan vastaan. Jos sen takia täytyy pelätä vapautta, niin silloin ei sitä olisi sallittava nytkään yläluokalle, sillä eivät he liene parempia ihmisiä, jotka vapautta osaavat yksin oikein käyttää. Turhaa pelkoa, valistushan olisi silloin korkeampi ja ihmisillä ainoana kilpailun esineenä, kuka ylevissä ominaisuuksissa on ensimmäinen.

Vanhoilliset, joista nykyään jo on niin hyvä olla, vielä viimeiseksi väittävät, kun heidät on pakotettu myöntämään, että sosialistinen yhteiskunta olisi kerrassaan verraton nykyolojen suhteen, että ei se koskaan toteennu, tämä järjestys on muka ollut maailman alusta alkaen. Näille huomautetaan että ihmisten olot ovat luolaihmissen ajoista muuttuneet aivan uskomattomiksi. Olisiko siis uskominen että nyt edistys jo seisahtuisi, eihän toki. Riippuu kerrassaan meistä ihmisistä, jos tahdomme olot paremmiksi. Sinä päivänä kuin enemmistö äänestäjiä lähettää lainlaatijakuntiin ja virka-asemiin sosialisteja, on voitto saavutettu ja muutokset pannaan käytäntöön.

Jokainen siis, jolle oma, lastensa ja ihmiskunnan onni on arvostettu, tehköön siis niin paljon kuin voi aattemme levittämiseksi, että saataisiin tuo äänestävä enemmistö. Sosialismin aatteen kannattajain luku tässäkin maaassa kasvaa enem mällä kuin puolella joka vuosi, sitä kyytiä jos edelleen mennään, on muutama vuosi työväenpuolue suurin

Ryhtyös sinäkin taistelemaan vapautuksen puolesta!